

z dnia 30 listopada 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stare Miasto na rok 2024-2027.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, 572, 1463 i 1688) art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.), Rada Gminy Stare Miasto uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stare Miasto na rok 2024-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stare Miasto.

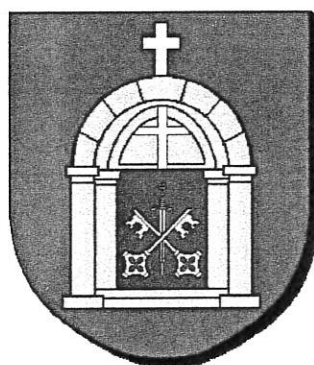
§ 3. Uchwała wchodzi z dniem 1 stycznia 2024 roku.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Halina Turajska
Halina Turajska

Załącznik do Uchwały Nr LXXIV/493/2023
Rady Gminy Stare Miasto z dnia 30 listopada 2023 roku
w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stare Miasto
na rok 2024-2027

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
DLA GMINY STARE MIASTO
NA LATA 2024 - 2027**

Spis treści

I. WPROWADZENIE

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE STARE MIASTO

3.1. Zasoby gminy Stare Miasto

3.2. Wprowadzenie

3.3. Metodologia badawcza

3.4. Mieszkańcy - osoby dorosłe

3.5. Uczniowie

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH W GMINIE STARE MIASTO

4.1. Mieszkańcy - osoby dorosłe

4.2. Uczniowie

4.3. Leczenie uzależnień w gminie

V. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE ORAZ ZADANIA PROGRAMU

VI. PARTNERZY PROGRAMU

VII. MONITOROWANIE STANÓW PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII I PRZEMOCY DOMOWEJ

VIII. REALIZACJA PROGRAMU

8.1. Podmiot koordynujący i realizatorzy

8.2. Źródła finansowania i łączne nakłady finansowe

IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA

X. PRELIMINARZ KOSZTÓW WYNIKAJACYCH Z GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2024 ROK

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii.

W celu realizacji ww. zadań przygotowano Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027 (zwanym dalej Gminnym Programem), który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz z zachowań nałogowych.

Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, w art. 2 wprowadziła zmiany do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Między innymi art. 4¹ ust. 2 otrzymał brzmienie: „Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane

z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.” Nowelizacja wprowadziła również możliwość sporządzania programu „na okres nie dłuższy niż 4 lata”.

Realizując Gminny Program, należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu, aby każde zadanie, które zostało wpisane do Programu, dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w rozumieniu ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Tylko na takie zadania mogą zostać wydatkowane środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o czym stanowi art. 11¹: „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18”. W kontekście brzmienia art. 4¹, planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględniać zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia.

W 2022 i 2023 roku środki finansowe na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zostały przeznaczone przede wszystkim na działania długofalowe związane z profilaktyką.

W ramach działań profilaktycznych prowadzone były: kursy e-learningowe dla uczniów ze Szkoły Podstawowej w Żychlinie, Szkoły Podstawowej w Liścu Wielkim, (kursy pięcioletnie) szkolenia. Realizowano także zajęcia sportowe: Program – „Pływanie na basenie przepustką do zachowania zdrowia”, zajęcia z tenisa stołowego i siatkówki z elementami profilaktyki, jak również zajęcia i imprezy promujące trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. W ramach działań profilaktycznych finansowana była świetlica wychowawczo-opiekuńcza w Żychlinie dla dzieci i młodzieży ze środowisk wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem. W ramach Gminnego Programu środki finansowe zostały przekazane na prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Przy współpracy Komisariatu Policji w Starym Mieście realizowano również zadania z zakresu profilaktyki. W ramach prowadzenia działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii policjanci uczestniczyli w spotkaniach i pogadankach profilaktycznych prowadzonych w szkołach. Głównym tematem tych spotkań była odpowiedzialność prawna nieletnich, zagrożenia w sieci, a także zagrożenia w ruchu drogowym. Gminna Komisja wspólnie z policją oraz uczniami i nauczycielami szkół podstawowych, co roku przeprowadza akcję na drogach gminy Stare Miasto, w ramach Ogólnopolskiej kampanii: „Przeciw pijanym kierowcom”.

II. PODSTAWY PRAWNE

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
3. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.
6. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.
7. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
8. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
9. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
10. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
11. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.
12. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw.
13. Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw.
14. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw.
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE STARE MIASTO

3.1. Zasoby gminy Stare Miasto

W gminie Stare Miasto funkcjonuje sześć szkół podstawowych i jedno Przedszkole Samorządowe w Starym Mieście, jedna szkoła średnia - Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Żychlinie, Punkt Konsultacyjny w którym zatrudniony jest psychoterapeuta oraz psycholog, grupa wsparcia „Szansa”, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Instytucje Kościelne – cztery parafie, Biblioteka Publiczna Gminy Stare Miasto, dwa Ośrodki Zdrowia: w Liścu Wielkim i w Starym Mieście, Zakład Gospodarki Komunalnej oraz organizacje pozarządowe: Ochotnicze Straże Pożarne, Koła Gospodyń Wiejskich, Klub Seniora, stowarzyszenia i kluby sportowe. W każdej szkole jest zatrudniony psycholog oraz pedagog.

3.2. Wprowadzenie

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych jest punktem wyjścia interwencji oraz niezbędnym elementem procesu zmian. Dostarcza nam wiedzę, dzięki której możemy zaprojektować odpowiednie działania naprawcze w środowisku lokalnym.

Problem społeczny jest zjawiskiem, które dla większej lub znaczącej części pewnej zbiorowości stanowi fakt uciążliwy, a przez to wymaga przeciwdziałania¹. W literaturze przedmiotu wyróżnia się 4 cechy problemów społecznych:

- są zjawiskiem niepożądanym czy kłopotliwym, zależą od uwarunkowań politycznych, gospodarczych, społecznych czy kulturowych,
- są one zauważane w pierwszej kolejności przez osoby zaangażowane w życie społeczne, które mogą je odpowiednio nagłośnić i wyeksponować,
- są możliwe do przezwyciężenia,
- można je przezwyciężyć przez zbiorowe działania².

Rozpoznanie rzeczywistego poziomu problemów społecznych w środowisku lokalnym jest niezwykle trudne. Można jednak wskazać na główne rodzaje problemów i zjawisk, określając ich przybliżone rozmiary oraz tendencje.

Diagnoza lokalnych Zagrożeń Społecznych na terenie gminy Stare Miasto składa się z 3 części. Pierwsza ma charakter teoretyczno-metodologiczny, w której przedstawiono podstawę teoretyczną i użytą metodologię badawczą. Druga część prezentuje wyniki badań ankietowych wśród 2 grup badawczych z gminy Stare Miasto, z kolei w ostatniej części znalazła się analiza SWOT, wnioski oraz rekomendacje wynikające z przeprowadzonego badania.

3.3. Metodologia badawcza

Celem przeprowadzonego badania było zdiagnozowanie skali lokalnych zagrożeń społecznych. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w gminie Stare Miasto wśród dwóch grup badawczych: uczniów szkół podstawowych, dorosłych mieszkańców.

Badanie wśród dorosłych mieszkańców, jak i uczniów zostało przeprowadzone zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą techniki CAWI (ang. *Computer Assisted Web Interview*), tj. ankiety internetowej. Link odnoszący się do narzędzia badawczego został udostępniony na głównej stronie Urzędu Gminy Stare Miasto. W przypadku uczniów, link został przekazany dyrekcjom placówek, które następnie go rozdysponowały między uczniów, którzy wypełniali ankietę podczas lekcji informatyki bądź godziny wychowawczej. Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w październiku 2023 roku.

---

¹ M. Pacholski, A. Słaboń, *Słownik pojęć socjologicznych*, Kraków 2010, s. 149

² J. Sztumski, *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 2010, s. 49

Kwestionariusz ankiety użyty do badania składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy, który zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Ze względu na to suma odpowiedzi w niektórych pytaniach może odbiegać o 0,2 pp.

Rysunek 1. Grupy i metodologia badawcza

W ramach Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w gminie Stare Miasto badaniu poddano następujące problemy społeczne:

- alkoholizm,
- nikotynizm,
- narkomanię,
- przemoc domową,
- przemoc rówieśniczą,
- cyberprzemoc,
- gry hazardowe,
- korzystanie z Internetu,
- zdrowie psychiczne,
- spożywanie napojów energetycznych,
- problemy osób z niepełnosprawnością,
- problemy osób starszych,
- problemy i potrzeby rodzin, w tym: dzieci i młodzieży.

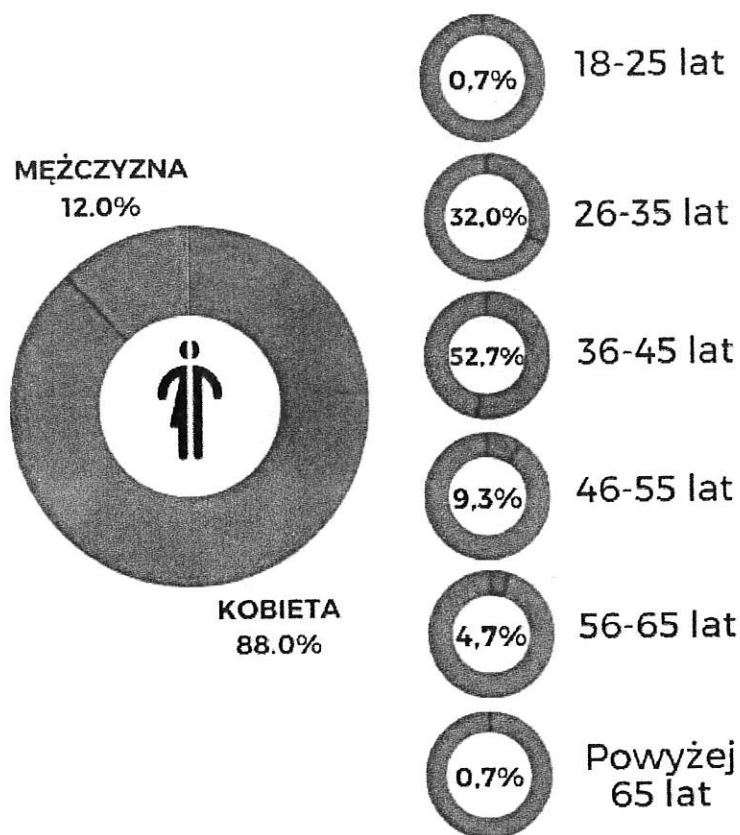

3.4. Osoby dorosłe

W badaniu ankietowym diagnozującym lokalne problemy społeczne na terenie gminy Stare Miasto wzięło udział 150 dorosłych mieszkańców. Zdecydowaną większość, tj. 88,0% stanowiły kobiety, zaś pozostałe 12,0% - mężczyźni.

Struktura próby badawczej ze względu na wiek kształtuje się na następującym poziomie: większość stanowiły osoby w wieku 36-45 lat (52,7%), a co trzeci ankietowany był w wieku 26-35 lat (32,0%). W dalszej kolejności znajdowali się badani mający 46-55 lat (9,3%) oraz 56-65 lat (4,7%). Najmniejszy odsetek mieszkańców stanowiły osoby w wieku 18-25 lat oraz powyżej 65 roku życia - po 0,7%.

Rysunek 2. Struktura próby badawczej dorosłych mieszkańców

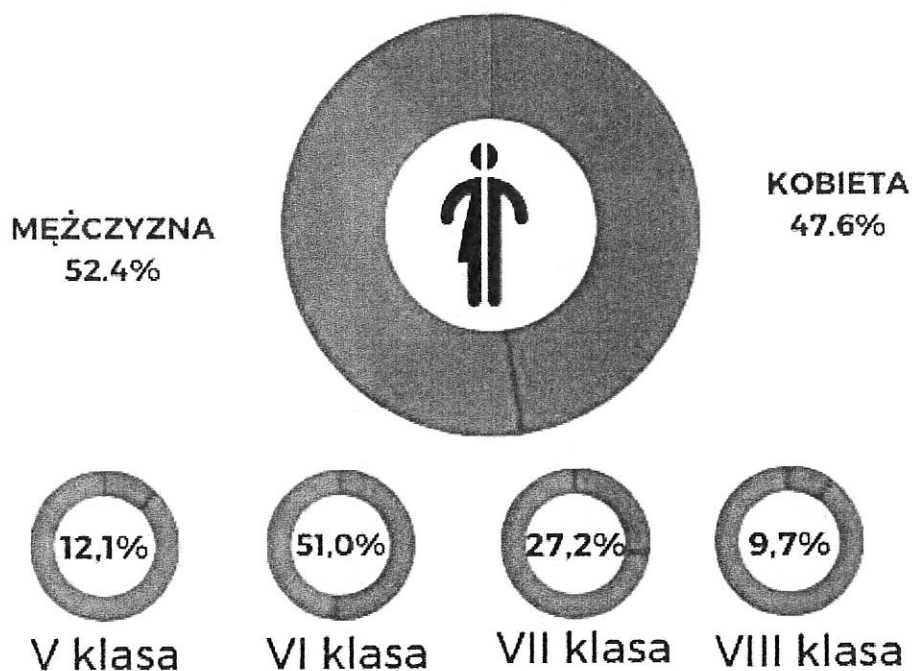

3.5. Uczniowie

W badaniu ankietowym diagnozującym lokalne problemy społeczne na terenie gminy Stare Miasto wzięło udział 206 uczniów szkół podstawowych. Ponad połowę ankiet wypełnili chłopcy, tj. 52,4%, natomiast dziewczynki stanowiły 47,6% próby badawczej.

Struktura próby badawczej ze względu na klasę, do której uczęszczają uczniowie kształtuje się na następującym poziomie: ponad połowę stanowią uczniowie z VI klasy (51,0%), a co czwarty ankietowany chodzi do VII klasy (27,2%). Najmniejszy odsetek respondentów stanowili uczniowie z klasy V (12,1%) i VIII (9,7%).

Rysunek 3. Struktura próby badawczej uczniów szkół podstawowych

IV. DIAGNOZA PROBLEMÓW NARKOTYKOWYCH W GMINIE STARE MIASTO

4.1. Mieszkańcy - osoby dorosłe

NARKOTYKI DOPALACZE

Odsetek mieszkańców, którym zdarzyło się kiedykolwiek w życiu zażyć narkotyki lub dopalacze.

Odsetek mieszkańców, którym zdarzyło się zażywać narkotyki lub dopalacze raz w życiu.

ZNAJOMOŚĆ OSÓB UZALEŻNIONYCH

→ Wnioski

Zebrany materiał badawczy wykazał, iż skala zażywania narkotyków lub dopalaczy przez dorosłych mieszkańców Gminy Stare Miasto nie jest alarmująca. Niewielki odsetek przyznał się do ich zażywania, z czego zdecydowana większość zrobiła to jeden raz w życiu, a pozostali sięgają po nie kilka razy w roku. Najczęściej zażywaną substancją okazała się marihuana. Niepokojący może być fakt, iż co piąty badany zna osoby ze swojej miejscowości, które są uzależnione od narkotyków lub dopalaczy.

NARKOTYKI DOPALACZE

4,5%

Odsetek uczniów, którym zdarzyło się
kiedykolwiek w życiu zażyć narkotyki
lub dopalacze.

Odsetek uczniów, którzy zażywali narkotyki lub
dopalacze w ciągu 30 dni przed badaniem
(odsetek został obliczony z całej próby badawczej,
tj. 206 osób).

24%

ŁATWOŚĆ W DOSTĘPIE

DOPALACZE

4,4%

NARKOTYKI

2,9%

→ Wnioski

Zebrany materiał badawczy wykazał, iż skala zażywania narkotyków lub dopalaczy przez uczniów w Gminie nie jest alarmująca. Niewielki ich odsetek zażywał substancje psychoaktywne w ciągu 30 dni przed badaniem. Zdobycie dopalaczy jako łatwe ocenia 4,4% osób, z kolei w przypadku narkotyków odsetek ten był nieco niższy - różnica kształtuje się na poziomie 1,5 pp.

4.3. Leczenie uzależnień w gminie Stare Miasto

W Gminie Stare Miasto osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy terapeutycznej, psychologicznej w zakresie terapii uzależnień realizowanej w warunkach stacjonarnych w Punkcie Konsultacyjnym w Starym Mieście. Ponadto działa placówka wsparcia dziennego: w formie opiekuńczo-wychowawczej w Szkole Podstawowej Żychlinie.

V. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE ORAZ ZADANIA PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych i zachowań nałogowych oraz redukcja zjawiska picia alkoholu, używania narkotyków oraz podejmowania innych zachowań nałogowych i ryzykownych przez dzieci i młodzież.

Poprzez:

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym i przemocy domowej,
- wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii, uzależnieniom behawioralnym i przemocy w rodzinie. Współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie, używających substancji psychoaktywnych lub podejmujących zachowania nałogowe oraz członków ich rodzin, a także dla osób dotkniętych przemocą domową,
- udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną,
- zapewnianie funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Mieście,
- ograniczanie dostępu do alkoholu.

Zadania szczegółowe realizujące cele operacyjne:

Cel 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnieniom behawioralnym i przemocy domowej.

- A. Realizowanie programów profilaktycznych, kampanii profilaktycznych: Kampanii „Stop zagrożeniom behawioralnym” dla uczniów oraz warsztatów szkoleniowych i konferencji dla rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych; uczenie umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu oraz informowanie o szkodliwości alkoholu, innych substancji psychoaktywnych i zachowań nałogowych. Rozwijanie wiedzy i indywidualnych umiejętności społecznych uczniów, jako istotnych czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych oraz minimalizujących zagrożenia wieku dorastania.
- B. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie specjalistycznej i opiekuńczo-wychowawczej. Realizowanie zorganizowanych zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin w świetlicach, klubach, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, wsparcia dziennego i oświatowych oraz innych środowiskach młodzieżowych. Finansowanie dożywiania dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego. Zakup niezbędnych materiałów do realizacji zajęć. Organizowanie spotkań i warsztatów szkoleniowych z przedstawicielami policji i sanepidu. Organizowanie spotkań rodzinnych w placówkach wsparcia dziennego, świetlicach, klubach z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy w ramach Programu Edukacyjno – Wychowawczego „Wzmacniamy więzi rodzinne”, oraz Kampanii Profilaktycznej „Postaw na Rodzinę”, (Spotkania opłatkowe, Zajętek Wielkanocny, Dzień Matki, Dzień Ojca itd.). Motywowanie rodziców do uczestnictwa w zajęciach opiekuńczo-wychowawczych, jako czynnika budowania więzi rodzinnych. Finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych realizujących zadania określone w Programie.
- C. Realizacja programów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowanych do osób dotkniętych przemocą i osób stosujących przemoc w rodzinie, w ramach lokalnego systemu wsparcia. Zwiększenie aktywności w zakresie edukacji publicznej m.in. poprzez: kontynuowanie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy, w tym przemocy wobec dzieci, a także możliwości uzyskania pomocy i miejsc, które taką pomoc świadczą, włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy oraz prowadzenie lokalnych diagnoz na temat zjawiska przemocy. Organizowanie i finansowanie szkoleń obejmujących zagadnienia dotyczące specyfiki zjawiska przemocy domowej, konsekwencji doznawania przemocy domowej, funkcjonowania osób doznających przemocy i stosujących przemoc.
- D. Uczestnictwo dzieci i młodzieży w kampaniach ogólnopolskich w zakresie profilaktyki uzależnień i problemu przemocy: „Przeciw pijanym kierowcom”, „Stop przemocy”, „Użytkom mówię nie”, „Dopalacze-dostrzegaj-rozmawiaj-przeciwdziałaj”, „Samookaleczenia”, itp. Zakup materiałów edukacyjnych, ulotek, broszur oraz zakup wszelkich artykułów do realizacji kampanii ogólnopolskich.

- E. Informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz prowadzenie powszechnej edukacji w zakresie wiedzy o szkodliwości alkoholu i innych substancji uzależniających oraz zagrożeniu uzależnieniami behawioralnymi (hazard, Internet). Profilaktyka zachowań ryzykownych i promocja zdrowia – udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców (konferencje, szkolenia, warsztaty, eventy); wykonanie i zakup materiałów profilaktycznych: prasa i książki specjalistyczne, broszury, plakaty, druki ulotek, nagrody w konkursach i zawodach oraz inne materiały informacyjne, edukacyjne i promocyjne.
- F. Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Gminnego Programu.
- G. Prowadzenie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień, w tym kampanii profilaktycznych. Rekomenduje się wzmacnianie podejmowanych działań edukacyjnych materiałami np. ulotkami, plakatami, broszurami itp.
- H. Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym, w tym głównie tych dotyczących nadmiernego korzystania z Internetu wśród dzieci i młodzieży poprzez kształtowanie świadomości w tym zakresie, podnoszenie kompetencji np. nauczycieli i pedagogów oraz organizowanie warsztatów/zajęć profilaktycznych

Cel 2. Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Wzmacnianie czynników chroniących i motywujących do większej aktywności w życiu społecznym.

- A. Promowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych przez organizacje sportowe oraz placówki i instytucje. Organizowanie imprez i programów sportowo-rekreacyjnych, wspieranie rozwoju młodych talentów. Zakup niezbędnych artykułów spożywczych, sprzętu, nagród do realizacji aktywnego spędzania wolnego czasu. Realizacja Programu „Nie piję, nie palę, bo jestem Mistrzem”, Programu „Pływanie na basenie przepustką do zachowania zdrowia” (w ramach profilaktyki uniwersalnej) oraz innych lokalnych programów, projektów, warsztatów, szkoleń i kampanii skierowanych do rodzin, młodzieży i dzieci.
- B. Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym. Edukacja publiczna podczas imprez środowiskowych (zakup i dystrybucja fachowej literatury – ulotki, banery, przewodniki, gadzety itp.), współpraca z Prokuraturą, Kuratorami i Sądem w Koninie.
- C. Współorganizowanie letniego, zimowego wypoczynku dla dzieci z grup podwyższonego ryzyka. Współpraca z Biblioteką Publiczną, placówkami oświatowymi, organizacjami pożytku publicznego gminy Stare Miasto oraz innymi instytucjami promującymi trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież. Zakup niezbędnych materiałów do realizacji wypoczynku - nagrody, artykuły spożywcze, zawieranie umów w ramach realizacji zajęć i inne.

- D. Motywowanie rodziców do wspierania działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu, jako czynnika budowania więzi rodzinnych.
- E. Tworzenie możliwości aktywnego włączania się organizacji środowiskowych: Kół Gospodyń Wiejskich, Ochotniczych Straży Pożarnych, Stowarzyszeń, klubów sportowych w realizację długofalowych zadań programu zmierzających do minimalizacji szkód społecznych wynikających z uzależnień. Włączenie do realizacji zadań programowych organizacji pozarządowych. Organizowanie spotkań, prelekcji, warsztatów, wykładów, szkoleń w świetlicach wiejskich, innych obiektach i instytucjach dla lokalnej społeczności - Wspólne działania w rozwiązywaniu problemów społecznych, edukacja – informacja w obszarze uzależnień (rozdawanie ulotek). Współpraca z policją. Współorganizowanie rozgrywek sportowych na boiskach wiejskich pn.: „Łączy nas zdrowy styl życia bez alkoholu i używek”. „Mamo, tato gramy razem”. Zakup artykułów sportowych i nagród. Stwarzanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu np.: „Profilaktyka – pasja – patriotyzm”. Realizacja różnorodnych form spędzania wolnego czasu, kreatywność i aktywność społeczna. Zakup artykułów spożywczych, sportowych i nagród. Pozyskiwanie sponsorów, patronatów instytucji, organizacji i firm cieszących się uznaniem w środowisku.
- F. Realizacja kampanii, warsztatów profilaktycznych na terenie gminy Stare Miasto. Współpraca z placówkami oświatowymi. Włączanie się w kampanie społeczne z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, kładące nacisk na zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego. Zakup niezbędnych materiałów edukacyjnych do realizacji kampanii.
- G. Tworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogłyby spędzać swój czas wolny oraz organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi. Tworzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych, które mają na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych i z niepełnosprawnościami poprzez angażowanie w różne inicjatywy społeczne. Kontynuowanie oraz rozwijanie działalności Klubu Seniora na terenie gminy, jako ważnego czynnika chroniącego młode pokolenie przed pokusami uzależnień.

Cel 3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii, uzależnieniom behawioralnym i przemocy domowej. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

- A. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych, realizujących programy profilaktyczne o charakterze uniwersalnym (dla wszystkich) i selektywnym (dla grup zwiększonego ryzyka) w świetlicach, klubach młodzieżowych, salach gimnastycznych i innych miejscach organizujących wolny czas dzieci i młodzieży w ich środowisku lokalnym oraz podczas wyjazdów.
- B. Przeciwdziałanie narkomanii poprzez realizację projektów profilaktycznych przeznaczonych dla wszystkich oraz korekcyjno-pomocowych skierowanych do osób

eksperymentujących z narkotykami, podejmujących zachowania nałogowe i uzależnionych.

- C. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie klubów abstynenta oraz innych form działań pomocowych poza terapią, których odbiorcami są osoby uzależnione i ich rodziny.
- D. Prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy domowej i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizację kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych skierowanych do ogółu mieszkańców gminy Stare Miasto lub wybranej grupy docelowej. Organizowanie warsztatów, zwiększających kompetencje osób pracujących w obszarze profilaktyki i terapii oraz prowadzenie szkoleń adresowanych do wybranych grup odbiorców, mających na celu minimalizowanie szkód społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz podejmowania zachowań nałogowych.

Cel 4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie, używających substancji psychoaktywnych lub podejmujących zachowania nałogowe oraz członków ich rodzin, a także dla osób dotkniętych przemocą domową.

- A. Finansowanie terapii dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie, używających substancji psychoaktywnych lub podejmujących zachowania nałogowe oraz członków ich rodzin, a także dla osób dotkniętych przemocą domową (podstawowy program terapii).
- B. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego: wynajem pomieszczenia, zatrudnienie specjalisty terapii uzależnień i psychologa, udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, prowadzenie rozmów motywujących z nadużywającymi alkoholu i poradnictwa dla współuzależnionych. Prowadzenie rozmów interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, współdziałanie z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie procedury „Niebieska Karta”, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym; (uczestnictwo w grupie AA), zapewnienie pomieszczenia grupie AA przy Punkcie Konsultacyjnym w Starym Mieście.
- C. Monitorowanie liczby osób korzystających z usług w Punkcie Konsultacyjnym i jakości udzielanych świadczeń.

Cel 5. Udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.

- A. Finansowanie wybranych programów interwencyjno-pomocowych, profilaktyczno-terapeutycznych i wspomagających proces readaptacji społecznej dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą domową i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizacja działań zmierzających do integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób uzależnionych lub pijących szkodliwie z zaburzeniami

psychicznymi. Wzmoczenie oddziaływań profilaktycznych, integracyjnych i edukacyjnych, mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców, wśród których liczną grupę stanowią osoby z problemem alkoholowym.

- B. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków rodzin z problemem alkoholowym i narkomanii oraz osób dotkniętych przemocą domową. Udzielanie osobom uzależnionym i ich rodzinom porad psychologicznych i prawnych.

Cel 6. Zapewnienie działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Stare Miasto.

- A. Tworzenie warunków do pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Stare Miasto, Zespołu Interwencyjnego – wynagrodzenia dla członków GKRPA, obsługa administracyjna, dodatkowe szkolenia dla członków Komisji, pokrywanie kosztów sądowych, wysyłka korespondencji, koszty wydawania opinii przez biegłych orzekających w sprawie uzależnienia od alkoholu oraz inne niezbędne koszty wynikające z działań Komisji. Współpraca z Prokuraturą w obszarze zobowiązania do leczenia odwykowego.

Cel 7. Ograniczanie dostępu do alkoholu.

- A. Ograniczanie dostępności alkoholu.
- B. Ograniczanie sprzedaży alkoholu w pobliżu obiektów chronionych, np. przedszkoli, szkół, burs, internatów i młodzieżowych domów kultury, ośrodków prowadzących terapię dla osób uzależnionych, domów pomocy społecznej oraz obiektów kultu religijnego.
- C. Optymalizacja gęstości sieci punktów sprzedaży alkoholu w gminie Stare Miasto.
- D. Optymalizacja i ograniczenie miejsc, gdzie spożywany jest alkohol. Monitorowanie miejsc zagrożonych i ingerowanie w miejsca bezpośrednio narażone na spożywanie alkoholu.
- E. Wdrożenie działań z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych, w tym organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych oraz innych zainteresowanych służb, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

VI. PARTNERZY PROGRAMU

Ze względu na wielopłaszczyznowe szkody społeczne wywołane nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych partnerami programu będą:

1. Placówki Lecznictwa Odwykowego,
2. Poradnie Leczenia Uzależnień,
3. Sądy, Prokuratura, Kuratorzy, Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej,
4. Organizacje pozarządowe zajmujące się problemem uzależnień,
5. Lekarze rodzinni.

VII. MONITOROWANIE STANÓW PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII I PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Zbieranie danych (konsultacje środowiskowe, wywiady, badania ankietowe w placówkach oświatowych na terenie gminy Stare Miasto):
  - gromadzenie bazy danych o miejscach i formach pomocy,
  - zasoby ludzkie na terenie gminy Stare Miasto (pedagodzy, specjalista psychoterapii oraz osoby, które uzyskały certyfikaty w obszarze uzależnień),
  - pozyskiwanie danych na temat leczenia odwykowego,
  - pozyskiwanie danych na temat interwencji domowych i liczby przestępstw wśród dorosłych, dzieci i młodzieży,
  - współpraca z Policją i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Starym Mieście, w celu pozyskiwania informacji na temat zagrożeń.

2. Aktywna współpraca z lokalnymi i regionalnymi mediami.

VIII. REALIZACJA PROGRAMU

8.1. Podmiot koordynujący i realizatorzy

1. Koordynatorem realizacji zadań programowych ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 – 2027 jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Zadania realizowane będą przez:
  - Placówki wsparcia dziennego (opiekuńcze i specjalistyczne),
  - Placówki oświatowe – pedagodzy, psychologzy,
  - Gminny Punkt Konsultacyjny (specjalista terapii uzależnień, psychologzy),
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Mieście,
  - Komisariat Policji w Starym Mieście,
  - Lekarze rodzinni w Starym Mieście i Liścu Wielkim,
  - Instytucje kościelne w gminie Stare Miasto,
  - Zorganizowane grupy sportowe, stowarzyszenia, kluby,
  - Samopomocową Grupę Wsparcia „Szansa”,
  - organizacje pozarządowe / podmioty lecznicze,
  - Bibliotekę Publiczną Gminy Stare Miasto im. prof. Joanny Papuzińskiej,
  - Zespół Interdyscyplinarny,
  - Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Żychlinie,
  - inne jednostki i wydziały – zgodnie z zapotrzebowaniem, wynikającym ze zmiany przepisów lub struktur Urzędu Gminy Stare Miasto.

8.2. Źródła finansowania i łączne nakłady finansowe

Gminny Program realizowany będzie w latach 2024-2027 w ramach środków finansowych planowanych w budżecie gminy Stare Miasto na kolejny rok budżetowy, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi w opakowaniach do 300 ml oraz dochodów własnych.

IX. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA

1. Przewodniczącemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z tytułu organizowania i kierowania pracami Komisji ustala się miesięczne wynagrodzenie w wysokości 1 300,00 zł brutto.
2. Zastępcy Przewodniczącego będącego jednocześnie Sekretarzem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z tytułu prowadzenia dokumentacji związanej z działalnością Komisji ustala się miesięczne wynagrodzenie w wysokości 600,00 zł brutto.
3. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach Komisji ustala się miesięczne wynagrodzenie w wysokości 350,00 zł brutto.
4. Za każdą nieobecność członka komisji w posiedzeniu Komisji potrąca się 15% przysługującego miesięcznego wynagrodzenia.
5. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności podpisana przez członków Komisji.
6. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Mieście przysługuje zwrot kosztów podróży służbowych według maksymalnych stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu wskazanych w § 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25.03.2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy.